

Բաց Նամակ

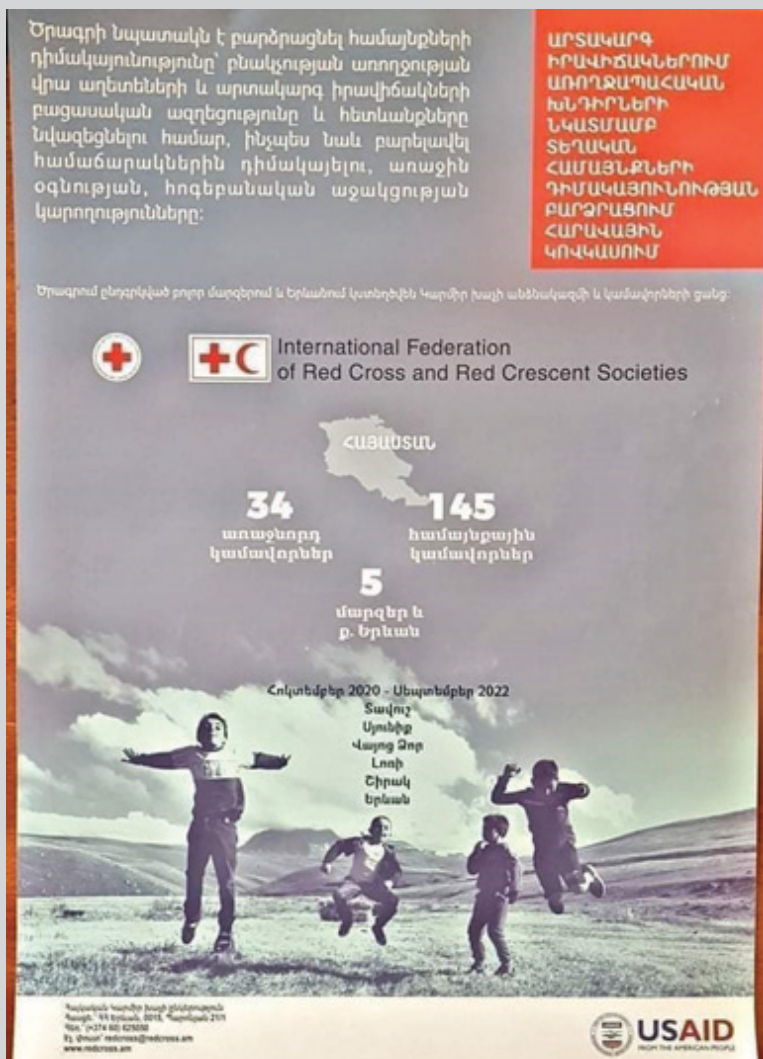
Հայաստանի «Կարմիր Խաչ»-ի Նախագահին Եւ Նախագահութեան Անդամներուն

Մեծայարգ Պրն. Մխիթար Մնացականեան
Նախագահ՝ Հայաստանի Կարմիր Խաչ Ընկերութեան (ՀԿԽԸ)
Յարգելի պարոնայք,

Վերջերս ուշադրութիւնս գրաւեց Ձեր գլխաւորած ընկերութեան
հասցէն կրող, Ձեր մայր հաստատութեան՝ Միջազգային Կար-
միր Խաչի ու անոր գործակից Միջազգային Կարմիր Մահիկի
Հոկտեմբեր 2020 – Սեպտեմբեր 2022 շրջանի ընթացքին, USAID-ի
գործակցութեամբ Հայաստանի տարածքին իրագործելիք
աշխատանքներուն բացատրողական թերթիկը (brochure, flyer)
– տեսնել կցուած նկարը - :

Մեծ զարմանքով եւ լուրջ մտահոգութեամբ անդրադարձայ,
որ նշեալ թերթիկին վրայ տեղադրուած Հայաստանի
Հանրապետութեան քարտէսին վրայ, Սիւնիքի մարզը
տարածքային աղաւաղուած ձևով գծուած է իսկ Գեղարքունիքի
մարզն ալ իր արեւելեան հատուածը չունի...:

Շար. Էջ 02

Լիբանանեան Լուրեր

Մինչ Տոլարի Գինը Կը Սաւառնի Եւ Կառավարութեան Կազմութիւնը Կ'ուշանայ Ոմանք Կը Սպասեն Նասրալլայի Նախատեսուած Ելոյթին

Մինչ անյոյս մթնոլորտ մը կը տիրէ
Լիբանանի մէջ ինչ կը վերաբերի
լիբանանեան թղթոսկիին դիմաց
տոլարի սակի սանձարձակ
մագլցումին եւ կառավարութեան
կազմութեան գէթ նշոյլ մը յոյսի
բացակայութեան, քաղաքական
կողմեր կը սպասեն Հրգայալլայի
առաջնորդ Հասան Նասրալլայի
այսօրուայ համար նախատեսուած
ճառին ան յոյսով, որ ան կրնայ բովանդակել լուծումներու առաջարկներ:

Լիբանանցի Հոգեւորական Մաժտի Ապաւուլի Որդին Մահացած Է Խորհրդաւոր Պայմաններու Տակ

Ընկերային ծառայութիւններու մէջ մեծ
նուիրում ունեցող Լիբանանցի հոգեւորա-
կան Մաժտի Ապաւուլի որդին՝ Մաթիոն
մահացած գտնուած է իր բնակարանին մէջ:
Մինչեւ հիմա յայտնի չեն երիտասարդին
մահուան իսկական պատճառները եւ նոյն
առումով անոր ընտանիքը հանդէս եկած
է յայտարարութեամբ մը, հանրութենէն
խնդրելով լռութիւն պահել իրենց որդւոյն
մահուան պատճառները քննարկելու
վերաբերեալ:

Շար. Էջ 08

Հայկական Լուրեր

Փաշինեան Գոհ Է «Շրջեցինք Ընտրութիւններու Կեղծման Էջը»

Մենք բարեյաջող աւարտեցինք
խորհրդարանական ընտրու-
թիւնները, միջազգային, տեղական
դիտորդներու արձանագրումը
միանշանակ է, որ ընտրութիւնները
անցած են ժողովրդավարութեան
չափանիշներուն համապատասխան,
նոր ստանդարտ (ստուգատիպ)
սահմանած ենք: Այս մասին 24
Յունիսին կառավարութեան
հերթական նիստի ժամանակ
ըսած է Նիկոլ Փաշինեանը՝ անդա-
դառնալով ընտրութիւններուն:

Շար. Էջ 07

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը Հանդես Ե Եկել Յայտարարությամբ

Խորը մտահոգությամբ տեղեկացանք Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի «Իզմիրլեան» բժշկական կենտրոնի տնօրեն փրոֆեսոր Արմեն Չարչեանի կալանաւորման մասին: Անուանի բժշկին առաջադրուած մեղադրանքները մեծապէս տարակուսելի են, եւ կալանաւորման կայացուած որոշումը՝ խիստ անհամաչափ, ինչի մասին փաստում են բազմաթիւ հեղինակաւոր իրաւագէտներ: Ստեղծուած իրավիճակում բժշկի նկատմամբ իրականացուած գործողութիւնները ամբերեւոյթ դժուար է բնութագրել այլ կերպ, քան հալածանք եւ անհիմն հետապնդում, ինչը միանշանակօրէն դատապարտելի է: Պատկան կառոյցներին յորդորում ենք անյապաղ ազատ արձակել փրոֆեսոր Արմեն Չարչեանին՝ նկատի ունենալով նրա առողջական ոչ բարուղը

վիճակը եւ նրա խնամքի տակ գտնուող անչափահաս երեխայի հանգամանքը: Վաստակաշատ բժիշկ Արմեն Չարչեանը ամենածանր եւ դժուարին իրավիճակներում փրկել է հազարաւոր կեանքեր եւ այսօր էլ, գլխաւորելով Մայր Աթոռի «Իզմիրլեան» բժշկական կենտրոնը, շարունակում է իր անմնացորդ ծառայութիւնը բերել մեր ժողովրդին եւ հայրենիքին: Այժմ, կալանքի ծայրայեղ միջոցի կիրառմամբ, վտանգուած է նրա առողջութիւնը, ինչպէս նաեւ բացառուել է նրա օժանդակութիւնը մարդկանց կեանքի եւ առողջութեան պաշտպանութեան հարցերում: Վստահ ենք, որ քրեական գործով նախաքննութիւնը կարելի է անցկացնել առանց բժիշկ Արմեն Չարչեանին հասարակութիւնից մեկուսացնելու:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Հինգշաբթի, 24 Յունիս 2021-ին, առաւօտեան ժամը 10-ին, Պրն. Հրայր Տանձիկեան, ներկայացնելով WAUHE-ը այցելութիւն մը տուաւ ԶԱՀԼ Պուրճ Համուտի Ազգային Ծերանոց, ուր զինք դիմաւորեց ծերանոցի տնօրէն Վերապատուելի Սեպուհ Թերզեանը: WAUHE, Սուրբ Էջմիածնի Կրօնասէր Տիկնանց Համախմբումը գործակցութեամբ RCBC, Rotary Club Beirut Cedars-ին, երկու OXYGEN Producer մեքենաներ նուիրեց Պուրճ Համուտի Ազգային Ծերանոցին: Պրն. Հրայր Տանձիկեան մեծապէս գնահատեց տնօրէնութեան, աշխատակազմին ճիգը, որուն շնորհիւ ազգային ծերանոցը կը վերածուի սիրոյ ու հոգածութեան կեդրոն մեր հայ մամիկներուն և պապիկներուն:

Սուրբ Էջմիածնի Կրօնասէր Տիկնանց Համախմբում

Պատմութեան Մէջ Այսօր

Շնորհք Պերպերեան

Շնորհք Պերպերեան (1895 - 25 Յունիս 1927, Կ. Պոլիս), հայ բժիշկ, վիրաբոյժ: Ծնած է 1895 թուականին: Ստացած է բժշկական կրթութիւն եւ

որպէս մանկաբարձ-վիրաբոյժ աշխատած՝ Կ. Պոլսոյ պուլկարական ու հրեական հիւանդանոցներու մէջ:

1925 թուականին Շնորհք Պերպերեան՝ որպէս վիրաբոյժ ու մանկաբարձ, աշխատած է Կ. Պոլիս, Բանկալթի, Պէոյիւ Զտերէ ճատտէսի-46 հասցէին գտնուող բուժարանին մէջ:

Մահացած է 1927 թուականի Յունիս 25-ին Կ. Պոլսոյ մէջ՝ զոհ երթալով մասնագիտութեանը:

Բաց Նամակ

Հայաստանի «Կարմիր Խաչ»-ի Նախագահին Եւ Նախագահութեան Անդամներուն

Սկիզբը Էջ 01

Անմիջապէս կիսեցի գործընկերներու հետ, որոնք իրենց ընկերային համացանցի Էջերով նշեցին անհասկնալի վարկածին մասին:

Այս բանին զուգահեռ, պարտականութիւն տուի ՉԱՐԹՕՆԵ-ի Երեւանի մեր աշխատակցուհիին, որ դիմէ Ձեր գրասենեակը այս երեւոյթին առնչուող պատասխան մը ստանալու համար: Մեր աշխատակցուհիին, իր կարգին դիմեց Ձեր ընկերութեան Լրատուական եւ լուսաբանման բաժնի վարիչ՝ Նունէ Գրիգորեանին, որ որպէս պատասխան մեզի տեղեկացուց, թէ պատահածը «զուտ թեքնիքական վրիպում մըն է» եւ թէ այդ արդէն իսկ սրբագրուած է եւ նախկինը վերցնելով եւ փճացնելով նոր եւ վերանայուած տարբերակը լոյս տեսած է, ուր ՀՀ քարտէսը ամբողջական է...:

Մեզի չգոհացուց «զուտ թեքնիքական վրիպում մը» պատասխանը, որովհետեւ մենք կրնայինք հասկնալ եւ հանդուրժել «թեքնիքական վրիպակ» անմեղ պատճառաբանութիւնը եթէ նոյնիսկ պատահէր, որ Հարաւային Կովկասի մէջ գործունէութիւն նշող թերթիկ մը, օրինակի համար Հարաւային Կովկասի տարածքին մէկ այլ երկրի մը քարտէսը շփոթած ըլլար Հայաստանի քարտէսին հետ...:

Սակայն աշխարհաքաղաքական այսօրուայ լարուած մթնոլորտին մէջ, տարածքային արդէն իսկ խնդրայարոյց իրավիճակի հետ հարկը տուկոս համընկնող՝ Հայաստանէն տարածքներ կտրած քարտէս մը երբ տեղադրուի միլիոնաւոր մարդոց հասանելի թերթիկի մը վրայ, մեզի համար համոզիչ չըլլար եւ մեր խելքը վիրաւորելու փորձ մը կը համարենք «զուտ թեքնիքական վրիպում» պատճառաբանութիւնը:

Դաւադրութեան տեսութենէն հեռու սոյն «վրիպումը» արդեօք միլիոնաւոր մարդոց ենթագիտակցութեան յղուած (subliminal) նամակ է կամ հոգեբանական նախապատրաստութիւն: Արդեօք մենք նկատի ունենալով Ձեր մայր հաստատութիւնն ու անոր մեծ գործընկերը պէտք է հասկնանք, որ «մեծերուն գաղտնիքը կարելի է իմանալ իրենց անմեղ փոքրերէն» ...:

Հիմնուելով վերոյիշեալներուն վրայ եւ շեշտելով այն հանգամանքը, որ Ձեր Լրատուական եւ լուսաբանման բաժնի տուած պատճառաբանութիւնը մեզի չգոհացուց, ինչպէս նաեւ յիշեցնելով, որ մեր մտահոգութիւնը նաեւ համազգային մտահոգութիւն է, մեր ակնկալիքն է, որ Ձեզի յարմար ամենաշուտ առիթով Ձեզմէ լսենք աւելի համոզիչ, տրամաբանական եւ իրական պատասխան:

Ամենայն յարգանքներով՝

ՍԵԻՎԿ ՅԱԿՈԲԵԱՆ
«Չարթօնք» Օրաթերթի
Գլխաւոր Խմբագիր

Հանճարները եւ Սերը

Ֆետերիքո Ֆելլինին եւ Իր Մուսան՝ Ճուլիեթա Մասինա Անոնք Ամեն Հարցերու Մէջ Իրարու Կը Հակասէին, Սակայն Առանց Իրարու ՉԷին Կրնար Ապրիլ

ՇԱՔԷ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ

20-րդ դարու ամենագեղեցիկ եւ անկեղծ սիրոյ պատմութիւններէն է Ֆետերիքո Ֆելլինիի եւ Ճուլիեթա Մասինայի պատմութիւնը:

Այս հապշտապ կազմուած զոյգին պատմութեան մէջ սիրոյ պակաս չկայ. կայ զարմանալի կին մը՝ այր մարդուն հոգին յափշտակած, որուն հետ ան 50 տարուան ժամկետով ՍԻՐՈՅ ԱՆԴԱԲԱՃԱՆ ՊԱՅՍԱՆԱԳԻՐ կնքած եւ ազնուօրէն կիսած է ամեն ինչ՝ մինչեւ իր մահը: Այս երկուքը խենթի պէս կը սիրէին իրարու. Ճուլիեթան նոյնիսկ համակերպած էր ամուսնոյն դաւաճանութիւններուն հետ: Մուսա, կին, ընկեր, սիրուի՝ ան անփոխարինելի էր, ան երջանիկ էր, ան սիրելիին

քովն էր բոլոր կարեւոր պահերուն:

Եթէ չ'ըլլար Մասինան՝ Ֆելլինին պիտի չ'ըլլար այնպիսին, ինչպիսին անոր ճանչցած է հասարակութիւնը: Անգամ մը դերասանուհին խոստովանած է որ ինք շքեղ հագուստներ չէ կրած, աղամանդներ կամ ինքնաշարժներ չէ ունեցած: Միակ բանը, որ ամուսինէն ստացած է՝ անոր շարժանկարները եղած են:

Ճուլիեթան երջանիկ կին էր, սակայն՝ դժբախտ դերասանուհի. կարճա-հասակ, մանկական աչքերով եւ արտաքինով աղջիկը յաճախ ստուերին տակ ձգուած էր եւ կարեւոր դերակատարումներու հազուադէպ իրաւէր կը ստանար: Անոր միակ երջանկութիւնը ամուսինն ու իրենց համատեղ շարժանկարներն էին:

Ֆետերիքո Ֆելլինի. - 20 Յունուար 1920-ին, Ռիմին քաղաքին մէջ՝ միջին դասի ընտանիքի յարկին տակ կը ծնի իտալացի հռչակաւոր շարժանկարի բեմադրիչը: Նախնական կրթութիւնը կը ստանայ իր ծննդավայրի Սան Վինչենցոյի միանձնուհիներու կողմէ՝ ղեկավարուող տարրական դպրոցին մէջ: Երկու տարի վերջ կը սկսի յաճախել Բառօ Դոնի հանրային դպրոցը: Իր ազատ ժամերը կ'անցընէ նկարելով, տիկնիկային բեմադրութիւններ կազմակերպելով եւ մանկական յայտնի «Il Corriere Dei Piccoli» ամսաթերթի ընթերցանութեամբ: Յետագային ան կը սկսի երգիծանկարներ գծել եւ երգիծական յօդուածներ գրել, որոնք կը հրատարակուէին ժամանակի նշանաւոր թերթերու մէջ («Domenica Del Corriere», «Marc'Aurelio», «420»):

1939թ. Ֆելլինի կը մտնէ Հռոմի համալսարանի իրաւաբանութեան բաժին՝ միայն իր ծնողքը ուրախացնելու համար (ըստ կենսագրի. «որեւէ վկայութիւն չկայ դասերու յաճախելիութեան վերաբերեալ»):

1939-1942թթ. ան հնարաւորութիւն կ'ունենայ աշխատելու նշանաւոր գրողներու, երգիծաբաններու եւ շարժանկարի ուրուագիծ գրողներու հետ (շարժապատկեր պատրաստող Էդոր Սքոլա, տեսաբան եւ շարժանկարի ուրուագիծ գրող Չէզարէ Զաւաթինի, Ռուժերո Մաքար, Ֆապրիցի, Ռոպերթօ Ռօսսելլինի, Պեռնարտինօ Զափօնի՝ յետագային Ֆելլինիի շարժանկարներու ուրուագիծերը գրողը), որոնք անոր համար կապեր կը ստեղծէին շուրջ պիզնէսի եւ շարժանկարի ասպարէզին հետ: Իր առաջին կատակերգական ուրուագիծը Ֆելլինին կը գրէ 20 տարին դեռեւս չբոլորած՝ Սարիօ Մատուլիի «Ճովահէնի Երագանքը» շարժանկարին համար:

Ճուլիա Աննա Մասինա. - կը ծնի 22 Փետրուար 1921թ., Իտալիոյ Էմիլիա Ռոմանիա մարզի Սան Ճորճիօ տի Փիանօ փոքրիկ քաղաքին մէջ՝ ջուլթակահար եւ երաժշտութեան դասատուի եւ դպրոցի ուսուցչուհիի յարկին տակ: Հակառակ որ պզտիկ տարիքէն Ճուլիան հրապուրուած էր թատրոնով եւ պարերով, այնուամենայնիւ ան կը նախընտրէ երաժշտական կրթութիւն ստանալ: Դպրոցն աւարտելէ յետոյ, ան կը փոխադրուի Հռոմ՝

մօրաքրոջը տուն, եւ դաշնակահարուհի դառնալ կ'որոշէ: Աւելի ուշ մտադրութիւնը փոխելով՝ կը դառնայ Հռոմի Լա Սաբիենցա համալսարանի բանասիրական բաժնի ուսանողուհի, ուր ժամանակակից գրականութիւն կը սորվի՝ միաժամանակ իր մասնակցութիւնը բերելով ուսանողական թատերախմբին: Շուտով բեմադրիչ մը կը նկատէ Ճուլիայի տաղանդը եւ կը իրաւիւրէ անոր Գվիլիմօ թատրոն, որ յայտնի էր իր հիմնալի դերասանական կազմով: Հիւսիսային առողա-նութիւնը շտկելու եւ բեմական խօսքը կատա-րելագործելու նպատակով, Ճուլիան կը սկսի աշխատիլ ձայնասփիւռի կայանին մէջ եւ ելոյթներ կ'ունենայ հաղորդումներու ժամանակ:

-Բարեւ, ես Ֆետերիքօն եմ,- այսպէս կը սկսի երկու տաղանդաւոր անհատներու մեծ սիրոյ պատմութիւնը:

Ճուլիան պատկերացում ալ չունէր, թէ իր համար ինչ պատրաստած էր ճակատագիրը:

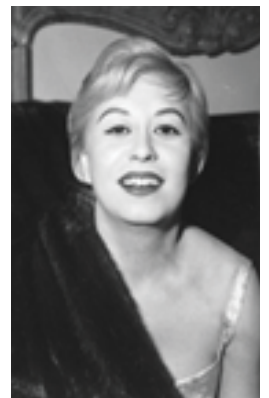

1943թ. Հռոմի ձայնասփիւռի կայաններէն մէկուն վրայ պարբերաբար կը սկսին ձայնասփռուիլ տակաւին ոչ ճանչցուած Ֆելլինիի գրած «Զիքօյի եւ Փոլինայի Արկածները» սիրահար զոյգի կեանքին եւ առօրեային մասին պատմող հետաքրքրա-շարժ պատմութիւնները, (կարճ ժամանակ անց Ֆելլինին ատոք շարժանկարի

վերածելու առաջարկ կը ստանայ), որուն դերակատարներէն մին Ճուլիան էր: Աշխատանքին օր մը ան զանգ կը ստանայ. **«Բարեւ, ես Ֆետերիքօն եմ»:** Ֆետերիքօն՝ սկսնակ երգիծանկարիչ մը, Մասինային կը յայտնէ, թէ կը պատրաստուի շարժանկար նկարահանել եւ կը ցանկանայ անոր հետ համագործակցիլ: Հանդիպումէն ընդամենը երկու շաբաթ անց անոնք կ'ամուսնանան եւ Ճուլիան կը փոխէ իր անունը. Ֆելլինիի խնդրանքով այժմ ան Ճուլիեթան է: **«Ես սիրահարուեցայ սեփական արտա-ցոյանքիս՝ անոր աչքերուն մէջ»,- իրենց առաջին հանդիպումին մասին գրած է Ֆելլինին:**

«Փոքրիկ կին՝ մոլորած շնիկի աչուկներով», - այսպէս բնորոշած է իր կնոջը Ֆելլինին: Շարժանկարի բեմադրիչ Ֆետերիքօ Ֆելլինիի եւ դերասանուհի Ճուլիեթա Մասինայի ամուսնութիւնը կը շարու-նակուի 50 տարի եւ 1 օր:

Ճուլիեթան յաճախ կը դժգոհէր, թէ ամուսինը իրեն չի հասկնար եւ չի ուզէր լսել: Կը թուէր, թէ անոնք ամեն ինչին մէջ միմեանց կը հակասէին: Ֆելլինին շքեղութիւն կը սիրէր եւ իրեն հաճելի էր հակառակ սեռի ուշադրութեան կեդրոնն ըլլալը, մինչդեռ Մասինան զուսպ էր եւ անսահման հաւատարիմ ամուսնոյն: Միանգամայն տարբեր բնաւորու-թիւնները, սակայն, չխանգարեցին անոնց երջանիկ ապրիլ: Ընդհակառակը, անոնք այնքան իրարու կապուած էին որ նոյնիսկ մէկ ամիս չէին կրնար իրարմէ հեռու ապրիլ: Եթէ Ճուլիեթան ներկայ չէր նկարահանման վայրը, Ֆելլինին մեծ իրարանցում կը ստեղծէր, տուն կը զանգէր եւ անոր խորհուրդը կը հարցներ ամեն մանրուքի հարցով: Ճուլիեթան մշտապէս կը խմբագրէր ամուսնոյն գրած շարժանկարներու ուրուագիծերը, կ'օգնէր կողմնորոշուելու կերպարներու առանձնա-յատկութիւններու հարցին մէջ, կը հաստատէր դերասաններու ընտրութիւնը:

Չնայած ամուսնոյն շարժապատկերներու մէջ տարած դերերը անոր մեծ յաջողութիւն կը բերէն, բայց հաւատարիմ կինը դերասանական իր փառքէն վեր կը դասէ սիրելիին գործընթացքը եւ լիովին կը նուիրուի Ֆելլինիին օգնելու գործին:

Եղեռնի Հետքերով - 6

Տեօրթեոլցի Պենոն Վասիլեանի Յուշերը Չոր Մերճուման-Չորք Մարգպան

Շար. Նախորդ շաբաթէն

Երբ Թեյիսեն եկանք հայրս արդէն ոչ մէկ դրուշ դրամ ուներ. ինչ որ հետը բերած էր Տեօրթ Եոլէն՝ կաշի, մորթ, անոնցմով բաւական կօշկակարութիւն ըրաւ եւ լաւուգէշ ապրեցանք: Հիմա ամէն ինչ վերջացաւ: Հայրս ատկէ ետք չաշխատեցաւ: Մայրս ինքն ըսաւ՝ «նոր կօշիկ կարելու դրամ չունիս հնակարկատութիւն ըրէ, վերջը Աստուած մեծ է»: Հայրս չըրաւ:

Այդ ձմեռ գէշ-աղէկ անցուցինք: Ամառ եկաւ, խոտերը մէջտեղ ելան, քէօմէճի՛ խոտեր շատ էին, մենք սկսանք քէօմէճ եփել-ուտել: Բերքի ժամանակը եղաւ, չերքեզներու արտերուն բերքը հաւաքեցինք, վերջը քիչ մը մնացորդ հասկեր քաղեցինք, մէկ-երկու ամիս այդպէս ապրեցանք: 1916 տարուան Մայիս-Յուլիս ամիսները թշուառ մնացինք, չոր խոտեր եփել-ուտել սկսանք:

Էնեզի պետեւիներ

Պաղեստինի կողմերէն Էնեզի պետեւիներ եկան, իրենց ուղտերը, ոչխարները արածելու համար: Ասոնք հինգ օր տեղ մը, տասը օր ուրիշ տեղ մը միշտ կը տեղափոխուէին, իւրաքանչիւր խումբ՝ տասնհինգ-քսան ընտանիք, իր վրանները կ'ունենար:

Սկսայ ասոնց վրանները երթալ, «ես անօթի եմ, ինծի հաց տուէք» կ'ըսէի: Ինծի մածունով ապուր տուին՝ կերայ-կշտացայ, ինծի հարցուցին՝ հայր մայր ունի՞մ: «Այո,- ըսի,- հայր, մայր, եղբայր եւ քոյրեր ունիմ, անոնք ալ անօթի են»: Դարձեալ կերակուր տուին ինծի: Վիզիս կախուած պայուսակին մէջ լեցուցի որ տուն տանիմ ուտեն: Այս Էնեզէ պետեւիները միւսլիմաններ չեն եղեր, ոչ ալ քրիստոնէայ: Հայերուն կը խղճային՝ «արման միսքին» ըսին, պայուսակիս մէջ հաց ու քիշմիշ լեցուցին, «մամայիդ տար, ձեզի ապուր թող եփէ՛ կերէք» ըսին:

Քիշմիշը չոր թան է. մածունը լաթէ տոպրակին մէջ դնելով ջուրը կը ցամքեցնէին, յետոյ հանելով կլոր-կլոր ընելով կը չորցնէին՝ մեր թարխանային նման: Վերջը թրջելով ցորեն ալ հետը՝ կ'եփէին: Շատ համով կ'ըլլայ: Ինչ որ տուին՝ տարի տուն, տնեցիները ուրախացան, անմիջապէս կերան-վերջացուցին, քանի որ շատ անօթի էին: Այսպէս, ես ամէն օր սկսայ երթալ պետեւիներու վրանները:

Ինծի մեծ, նոր պայուսակ մը կարեցին, տոպրակ մը միասին: Ես ամէն օր քիշմիշ, հաց, ալիւր կը բերէի կ'ուրախանային: Հայրս ըսաւ. «մեր տան մէջ ողջ մնացող չ'ըլլար այս պզտիկէն բացի, քանի որ աչքը բաց է, վախ ալ չունի»:

Ես վարժուեցայ մուրալու: Բայց այս Էնեզէները սկսան հեռանալ մեր գիւղի շրջակայքէն: Ես սկսայ հեռուներ երթալ իրենց ետեւէն. օրերով չէի գտներ զիրենք: Հանդիպած գիւղերս մուրալով ինծի պատահ մը հաց կու տային «եալլա րուհ» կ'ըսէին վռնտելով: Կ'աղաչէի «միշէն Ալլահ» կ'ըսէի, բան չէին տար:

Գիշերները գիւղերէ դուրս, ամայի տեղեր կը պառկէի: Օր մը, եղբայրս Իսկենտերը միասին, շատ հեռուները գացինք պետեւիներու վրանները գտնելու համար:

Երկու օր քալեցինք մուրալով: Հասանք անապատ, տեսանք պետեւիները եկեր էին ջուր քաշելու հորէն: Զովերնին գացինք՝ ինչ տեսնենք, ուղտի վիզէն պարանով կապուած թոյլ լաւ չեն ամրացուցած ինկեր է հորը: Ինծի ըսին «եկուր քեզի հորը իջեցնենք, թոյլ վեր հանէ, քեզի երկու ռաթլ² ալիւր կու տանք»: Անմիջապէս «ես կ'իջնեմ» ըսի:

Իրենք ուրիշ պարան եւ թոյլ ունէին, պարանը մեջքս կապեցին ես սկսայ իջնել հորը: Որքան որ իջնեմ՝ հորը աւելի կը լայնայ, այնքան որ ձեռքերս չէին դաչեր կողմերուն: Իջայ հասայ յատակը՝ տասնհինգ մէթի չափ:

Ջուրը ծունկէս բաւական վեր էր, սկսայ ջուրին մէջ պարանի ծայրը փնտռել: Գտայ թոյլը, կապեցի, դէպի վեր ձայն տուի, վերէն ուղտով զիս կմաց-կամաց սկսան վեր քաշել: Հորին գրեթէ մէջտեղը հասայ, մեջքիս վրայ ծանրութիւն գգացի. թոյլը ջուրով լեցուեր էր, մօտաւորապէս հինգ թիթեղի չափ մեծութիւն ուներ: Փորձեցի պարանով վեր բարձրացնել որ ծանրութիւնը թեթեւայ՝ իզուր, ուժս չէր բաւեր: Եղբայրս սկսաւ բարձրաձայն լալ՝ «եղբօրս հորին մէջ ձգեցիք» ըսելով: Շատ դժուարութեամբ զիս վեր քաշեցին: Հիմա այս պետեւիները ջուրով լեցուն թոյլեր բեռնուցին

ուղտերու վրայ, ինծի ալ ըսին՝ «եկուր մեզի հետ վրանները, որ քեզի ալիւր տանք....»:

Օրը կէսօր էր, չորս-հինգ ժամ ճամփայ քալեցինք, հասանք վրանները, մեզի մածունով ապուր եւ հաց տուին կերանք, կշտացանք, այդտեղ ալ պառկեցանք:

Գիշերը ուժեղ անձրեւ տեղաց, վրանիս ջուր, տակերնիս կարմիր ցեխ, ուր կոխես՝ ոտքերդ ցեխի մէջ կը թաղուին:

Առտուն այս պետեւիները մեզ խաբեցին, երկու ռաթլ ալիւրի փոխարէն մէկ ռաթլ տուին՝ «եալլա րուհ» ըսին: Մենք ի՞նչ պիտի ընենք, ասոնք Էնեզէ չէին, այս արաբ պետեւիները հայերուն շատ չէին սիրեր: Մենք այդ կարմիր ցեխին պատճառով ուրիշ վրաններ չգացինք, դէպի տուն քալեցինք, գիւղերը պառկեցանք: Տուն հասանք հինգ օր ետք: Տունը ամենքը անօթի պառկած էին, հաց ալ չունէինք բերած:

Պուլամաճ

Մայրս մեր բերած ալիւրը պուլամաճ³ եփեց, մէկական պնակ կերանք: Այդ ձմեռ անօթութեամբ անցուցինք:

Ես նորէն գիւղերը մուրալով ինզինքս հագիւ կը պահէի: Օր մը մեր եղած գիւղը տուն մը գացի, տեսայ դուռը գոց է, դռան վրայ կղպանք կար: Ես կղպանքը բացի ներս մտայ, հացամանը բացի՝ տեսնեմ նոր թխած հաց է, անմիջապէս վեց հատ ծոցս տեղաւորեցի դուրս ելայ, դուռը գոցեցի, տունին ճամփան բռնեցի: Մինչեւ տուն հասնիմ՝ երկու հաց կերայ - ամէն մէկ հաց հինգհարիւր կրամ կը կշռէր - մնացած հացերը ընտանիքս բաժնուեցան-կերան: Ես այդ տունը վարժուեցայ. կ'երթայի կը ստուգէի որ տունը մարդ չկայ, դուռը կը բանայի, հաց կ'առնէի կը փախչէի:

Օր մըն ալ ուրիշ տուն մը գացի: Այս տունը մարդ ու կնիկ կ'ապրէին: Մարդը տունէն դուրս ելեր է, դուռն ալ դուրսէն գոցեր է, բայց կինը տունն է եղեր: Ես դուռը բացի ներս մտայ, հացամանը բացի, հաց առնելու չմնաց՝ կինը իմ ձայնը լսեր է, քովի սենեակէն դուրս ելաւ: Ես երեք հաց առի դուրս փախայ գացի: Կինը իմ ով ըլլաւ ճանչցեր է, ամուսինին պատմեր է որ Պենոնը մեր տուն մտաւ հացամանը գողնալու: Յաջորդ օր ամուսինը զիս բռնեց՝ «հոս եկուր նայիմ,- ըսաւ,- դուն երէկ մեր տունը մտեր ես, հացամանը գողնալու»:

- Ես հացամանը ի՞նչ պիտի ընեմ, շատ անօթի էի, հացն ալ անուշ կը հոտէր, ներս մտայ, մէկ հաց առնեմ ուտեմ: Մօքքուրս ելաւ ինծի վռնտեց, մէկ հաց չտուաւ որ ուտեմ, Սեյիմ աղա,- ըսի:

- Դուն մօքքուրեդ ուզէիր՝ ինքը քեզի կու տար,- ըսաւ Սեյիմ աղան,- մէյ մըն ալ դուռը բանաս ներս մտնես՝ քեզի գող ըսելով բանտ կը տանիմ:- Ձեռքի պաստոնով հատ մը զարկաւ՝ հայտէ գնա,- ըսաւ:

Ես փախայ-գացի: Աժան ազատեցայ:

Մայրս գիրուկ կին էր, անօթութեան չդիմացաւ, հիւանդացաւ, պառկած մնաց: Եթէ ես հաց բերէի՝ չէր ուտեր, «պզտիկները թող ուտեն» կ'ըսէր:

Ձմեռը վերջացաւ:

1917 Փետրուար ամսուն մայրս մահացաւ: Այնտեղ հարիւրաւոր տարիներ առաջ գերեզմանատուն մը կար, քարէ փորուած սնտուկներ կային, սնտուկներու գլուխի կողմը կաւէ շինուած ջրամաններ կային: Մայրս այդ գերեզմանատունը թաղեցինք:

Մեր գիւղին մէջ տասներկու գաղթական ընտանիք կար, մէկ ալ ուրիշ հարուստ մարաշցի մարդ մը կար, ան ալ մեռաւ: Բերանի ակռաները լրիւ ոսկի էին: Ոսկի ակռաները հանեցին որ ուրիշները մեռելը դուրս չհանեն ոսկիի համար: Այդ մարդն ալ հոն թաղեցին:

Հայրս քիչ մը խելքը կորսնցնելու սկսաւ: Չերքեզներու տունները կ'երթար հաց կ'ուզէր, անոնք ալ կու տային՝ կ'ուտէր, ուրիշ ալ կու տային, կ'ըսէին «պզտիկներուն տար»՝ ամենը ինքը կ'ուտէր: Այրիւ ամսուն եղբայրս հիւանդ պառկած էր, դեռ Էնեզէները չէին եկած: Եղբայրս ըսաւ «գնա, հաց բեր»: Առտու կանուխ էր, գացի չերքեզ գիւղ մը, հաց չկրցայ հաւաքել. միջանի կտոր տուին, ան ալ ես կերայ: Այդտեղէն ուրիշ չերքեզ գիւղ մը գացի: Իրիկուն եղաւ, այդ գիւղը այնթապցիներ տեսայ, խանութ բացեր էին, մանր-մունր բաներ կը ծախէին: Ինծի հարցուցին՝ ով ես, որու տղան ես: «Ես մէկու մը տղան չեմ» ըսի:

1 Զէօմէճ.- խոտի տեսակ, բիբերդ:

2 Րաթլ.- կշռաչափ, 2514 կրամի հաւասարագօր:

3 Ջրոտ ճաշատեսակ, որ ալիւրով, ջուրով, իւղով եւ շաքարով կը պատրաստուի:

Եղեռնի Հետքերով - 6

Տեօրթեուլցի Պենոն Վասիլեանի Յուշերը...

Սկիզբը Էջ 04

Ճեմալ փաշան

Ատկէ առաջ Ճեմալ փաշան հրաման հանեց եւ ուր որ հայ կայ անունները փոխել տուաւ: Պենոնը՝ Թոֆիք, Մարին՝ Մայրիմ, Թորոսը՝ Մեմէթ, Մարկոսը՝ Մահմուտ... այսպէս, հայկական անունները փոխեցին:

Սուլթան Յամիտը Ճեմալ փաշային հրահանգ տուեւ էր բոլոր հայերը մեռցնելու: Անոր համար Ճեմալ փաշան հայերուն անունները փոխել տուած է, եւ սուլթան Յամիտին ըսած է՝ «իմ եղած տարածքին հայեր չկան», ամենքը միասիւլմաններ են:

Չերքեզ այդ գիւղին մէջ եւ սկսայ մուրալ: Ինծի կերակուր, հաց տուին: Այդ գիշեր ինչ պառկեցայ, առտու ելայ Սելիմիյէի ճամփան բռնեցի, հասայ Սելիմիյէ: Շուկային մէջ կը պտտէի՝ տեսայ մեր տեօրթեուլցի երկու եղբայրները՝ Վարդիվառը եւ Գեորգը, *սուկոթէի* խանութ բացեր են: Մենք ասոնց քեռի կ'ըսէինք, մօրս կողմէն ազգական էին: Իրենք Տեօրթ Եոլ ալ խանութ ունէին: Ես խանութին առջեւ կեցայ. զիս տեսան, ճանչցան: Կէսօր էր, իրենց կիները կերակուր բերին կէսօրուան: Չիս ներս կանչեցին, կտոր մը հաց տուին, եւ ինծի ըսին՝ «հայտէ գնա, մէյ մըն ալ ինչ մի՛ գար»: Վռնտեցին:

Ես Թելմուրի ճամփան բռնեցի: Թելմուրը Յոմս քաղաքի կողմը չերքեզ գիւղ մըն է: Լսեր էի՝ այդ գիւղը հօրաքրոջս աղջիկը, Սիրանուշ պաճին կ'ապրէր: Ճամփան լաւ չէի գիտեր, մէկու մը հարցուցի, ինծի ցոյց տուաւ, սկսայ քալել:

Ճամփուն երկու կողմերը խաղողի այգիներ էին: Բաւական քալեցի, մէյ մըն ալ տեսնեմ գայլ մը ելաւ այգիին մէջէն: Ես սկսայ «հա-հու-հա-հու» ընել՝ գայլը ետ այգի մտաւ: Զիչ մը քալեցի գայլը ետ առջեւ ելաւ: Ես դարձեալ «հու-հա-հու-հա» ըրի՝ գայլը կամաց-կամաց կը քալէր, նորէն մտաւ: Այս անգամ ես ալ գայլին ետեւէն այգի մտայ «հա-հու» ընելով: Այս անգամ գայլը դարձաւ, ակռաները բացաւ, վրաս յարձակեցաւ: Ես անմիջապէս ետ-ետ գացի, ոտքս կոճղի մը զարնուեցաւ գետին ինկայ: Գայլը եկաւ վրաս ելաւ, սկսայ ոտքերովս զարնել, գայլը իմ աջ կողմս մէջքս խածաւ գնաց: Ես ինծի ըսի՝ «ձօ Պենոն, քու ի՞նչ գործն է գայլին ետեւէն վազել: Գայլը եթէ ինծի ուտէր՝ իրաւունք ունէր: Գայլը նորէն բարի գտնուեցաւ զիս չբզկտեց»:

Ոտքի ելայ մէջքէս արիւնը կը հոսի: Խաղողի տերեւներ հաւաքեցի սրբեցի, արիւնը չի կէսար. կտոր մը լաթ չունիմ կապելու: Սկսայ ճամփան շարունակել: Գիւղ մը հասայ, առաջին տունին դուռը զարկի որ հաց ուզեմ: Կին մը ելաւ դուռս, ձեռքը քիչ մը կերակուր: Կտոր մը հաց տուաւ, տեսաւ մէջքս արիւնոտ է, հարցուց ինչ եղաւ: Ըսի՝ «ինկայ, կողս ծառի կոճղին եկաւ կ'արիւնի»: Կինը քրիստոնեայ է եղեր, «եա մսքին եա ուալետ» ըսաւ, զիս ներս առաւ, նստեցուց, կտոր մը լաթ այրեց ատոր մոխիրը վերքիս վրայ դրաւ, ուրիշ լաթով կապեց: Դարձեալ կերակուր տուաւ, կերայ: Այս կինը շատ բարի էր, ինծի նորէն կերակուր տուաւ ճամփու դրաւ:

Երկու օր ետք Թելմուր հասայ: Թելմուր շատ գաղթականներ կային: Տարիքոտ կնոջ մը հարցուցի՝ «Պերպէր Էֆենտիին տունը գիտե՞ս ուր է»: Կինը ըսաւ «դուն ողջ եղիր, Պերպէր Էֆենտին մեռաւ, իր կինը՝ Սիրանուշը, տունը ահա, սա դիմացի թաղն է»: Կինը դարձաւ ինծի՝ «դուն ո՞վ ես որ անոնց կը հարցնես»:

- Սիրանուշ պաճին իմ հօրաքրոջս աղջիկն է:

- Դուն Պենոնը չե՞ս:

- Այո,- ըսի,- դուն ո՞վ ես, ես քեզի չեմ ճանչնար:

- Ես ալ Տեօրթ Եոլի Գրիգոր Կեօրյովհաննէսեանի կինն եմ, Չապէլը,- ըսաւ: Չիս առաւ-տարաւ հօրաքրոջս տունը: Հօրաքրոջս աղջիկը տունը չէր, երեք տարեկան տղայ մը ուներ անունը Պօղոս:

- Մամադ ու՞ր է,- հարցուցի:

- Ինծի հաց բերելու գնաց,- ըսաւ:

Չապէլը տեղը գիտէ եղեր: Գնաց լուր տուաւ, Սիրանուշ պաճին երկու ժամ յետոյ եկաւ ձեռքը երկու հատ թոնիրի հաց: Չիս գրկեց, համբուրեց հայրս, մայրս, քոյրերս, եղբայրս հարցուց: Ըսի «դուն ողջ եղիր, մայրս մեռաւ, քոյրս Հռիփսիմէն ալ մեռաւ Յամայի մէջ, միւս պզտիկները կ'ապրին»: Հօրաքրոջս աղջիկը սկսաւ լալ-ողբալ: Բաւական ետք հանդարտեցաւ, ըսաւ «քեռայրդ Էֆենտին ալ մեռաւ, ես ու տղաս Պօղոսը մնացինք: Ես ալ չերքեզներու տունը լուացք կ'ընեմ, ինչ կ'ուտեմ, Պօղոսին համար ալ հաց կու տան որ ան ալ ուտէ: Զու գալդ լսեցի տանտիկինէն հրաման առի, ըսի քեռիս տղան եկեր է երթամ տեսնեմ: Տանտիկինը երկու հաց տուաւ ըսաւ այս մէկն ալ ան թող ուտէ»:

Սիրանուշ պաճին տունը երեք օր մնացի, նայեցայ չ'ըլլար, ինծի համար իրենք ալ անօթի պիտի մնան, միւս կողմէ ես մէկ հացով կշտացողը չեմ... Սիրանուշ պաճին ըսի «ես պիտի երթամ»:

- Ու՞ր պիտի երթաս,- հարցուց:

- Ինծի համար նոյնն է, ուր իրիկուն՝ ինչ ալ առտու: Հոմս քաղաքը պիտի երթամ:

- Մի՛ երթար, օր մը գէշ մարդու մը կը հանդիպիս, քեզի կը մեռցնէ, եւ կամ ալ հիւանդ կ'ըլլաս օտար տեղ մը, քեզի նայող չ'ըլլար կը մեռնիս:

- Ես մեռնելէ վախցողը չեմ:

- Զեռիի տղայ, ետ դարձիր, տունդ գնա, մեռնի՛ս ալ՝ տունդ մեռիր:

- Անօթութենէ չեմ մեռնիր, կը մուրամ-կ'ուտեմ, քանի որ մայրս մեռաւ անօթութենէն, անի տեսայ ատոր համար տուն չեմ վերադառնար, որ չտեսնեմ մնացածներուն անօթի մեռնիլը:

- Դուն գիտես քեռիի տղայ:

Ճամփայ ելայ դէպի Հոմս: Չորս ժամ քալելէ ետք հասայ արաբական գիւղ մը, սկսայ տուններ մտնել կտոր մը հաց ուզելու համար: Այդ գիւղը միջանի հաճընցի ընտանիքներ տեսայ, միասին եղեր են, կօշկակարութիւն կ'ընեն, գործերնին լաւ է եղեր: Ինծի հարցուցին՝ որտեղացի ես, «տեօրթեուլցի եմ,- ըսի,- իմ հայրս ալ կօշկակար է, բայց մեր եղած տեղը գործը չքալեց, թշուառ մնացինք, մայրս ալ մեռաւ, ես ալ տունը ձգեցի փախայ, կը մուրամ կ'ուտեմ»:

- Հիմա ու՞ր պիտի երթաս:

- Չեմ գիտեր ուր պիտի երթամ:

- Ուրեմն ինչ կեցիր, մեզի հետ, քանի հայրդ կօշկակար է եղեր, դուն ալ մեզի հետ կօշկակար կ'ըլլաս:

- Ես չեմ մար աստեղ: Կը թափառիմ, մուրալով ուր իրիկուն՝ ինչ ալ առտու կ'ընեմ:

Ինծի կերակուր տուին լաւ մը կերայ: Այդ օր ինչ պառկեցայ: Առտու ինծի հաց տուին, ճամփայ ելայ դէպի Հոմս: Կէսօր էր՝ Յամայի Ա'սի գետը հասայ, ձեռքերս երեսիս դրի, այդտեղ նստայ, քիչ մը մտածեցի: Ես ինծի ըսի՝ եկուր Պենոն, այս ջուրի ճամփով քալէ, այս ճամփան քեզի Հոմս կը հասցնէ: Հոմայէն ալ շոգեկառքի ճամփան կ'առնես կ'երթաս Բաճօ, անտեղէն ալ՝ Հաճլար, Հաճլարէն ալ կ'երթաս Տէյիքմէն Տերեսի, Ֆաթմային քով...: Ես ինծի ասպէս մտածելով որոշեցի, Ա'սիի ճամփան առի, քալեցի:

Իրիկունս դեմ գիւղ մը հասայ. սկսայ տունները մտնել հաց մուրալու եւ յարմար տեղ մը գտնել պառկելու համար: Գիւղը բաւականաչափ հաց տուին ինծի: Գիւղէն քիչ մը հեռու տուն մը տեսայ դուռը բաց, պատուհան-տանիք չունէր, մէջն ալ լեցուն հարթ կար: Գիւղին մէջ ոչ մէկ գաղթական կար: Երեսուն-քառասուն տուն էին, Հոմայի գետին եզերքին էր, այստեղ կանաչութիւն չկար, ապրուստին ցորեն-գարիի արտերն էին: Երեկոյեան գացի այդ տունին մէջ պառկեցայ: Ուշ գիշերին, լաւ քունի մտած էի զգացի որ մէկը գլուխս տակէն հացով լեցուն պայուսակս կը քաշէ: Աչքս բացի տեսնեմ խոշոր կատու մը, փախաւ գնաց: Ես դարձեալ քնացայ:

Առտու կանուխ ճամփայ ելայ, կէսօրուան մօտ էր տեսայ ճամփան գետին միւս կողմը կ'անցնի ջուրն ալ պղտոր կը հոսէր: Զիչ մը մտածեցի: Մեր պապերէն ըսուած խօսք մը կայ՝ «ան ջուրը որ պիտի անցնիս եթէ չե՛ս գիտեր՝ մի՛ անցնիր»: Այդ խօսքը մտաբերեցի ու չանցայ ջուրը, անտեղ նստայ, սպասեցի մինչեւ որ ուրիշ անցորդ մը գայ տեսնեմ ու յետոյ անցնիմ: Մէկ ժամէ աւելի սպասեցի մէյ մըն ալ տեսնեմ դիմացի կողմէն ուղտեր կու գան: Ուղտապանները ջուրը անցան դէպի իմ կողմս: Տեսայ ջուրին խորունկութիւնը. ջուրը մինչեւ ծունկս էր եւ հանդարտ կը հոսէր: Ես ալ *շալվարս* հանեցի միւս կողմ անցայ: Արեւը շատ տաք էր մարդու գլուխը կ'այրէր. լաւ քրտնած էի, ըսի քիչ մը լողամ: Հագուստս հանեցի, աւազին վրայ փռեցի, կէս ժամի չափ լողացի, դուրս ելայ ի՞նչ տեսնեմ՝ հագուստս սեփ սեւ էր: Նայեցայ որ ոջիկները աւազի եւ արեւի տաքութենէն սատկեր են բոլորը: Հագուստս լաւ մը թօթուեցի, հագայ ճամփան շարունակեցի:

Ժամ մը քալեցի, գետին հետ քալող ճամփան նեղցաւ: Գետի եզերքին, երկու կողմը բարձր լեռներու մէջէն նեղ ուղտերու ճամփայ մը կ'երթար: Շատ քալեցի, ճամփուն վերջանալիքը չկայ. ոչ առջեւէն ոչ ալ ետեւէն եկող-գացող կար, վերը՝ Աստուած, գետինը՝ ես, օրն ալ մթննալու սկսաւ:

Լեռները ոչ մէկ կանանչութիւն ունէին: Ես ոչ մէկ վախ ունէի թէ ուր պիտի մնամ: Մութը չկոխած լեռներու *իւճարը*⁴ իջնել սկսաւ: Զիչ մըն ալ քալեցի, այլեւս հարթութիւն սկսաւ, բայց մութը կոխեց: Մէկ կողմ քաշուեցայ, նստայ, պատառ մը հաց կերայ, պայուսակս գլխուս տակ դրի պառկեցայ:

4 Իւճար.- մթնշաղ:

Հանճարները եւ Սերը

Ֆետերիքո Ֆելլինի եւ Իր Մուսան...

Սկզբը էջ 03

Ցաւօք, ծնողք դառնալ անոնց վիճակուած չէր: Առաջին յոյուրիւնը ճուլիեթան կը վիժէ՝ սանդուղներէն իյնալով: 1945թ. Մարտ 22-ին կը ծնի անոնց որդին, սակայն մէկ ամիս անց կը մեռնի՝ գլխուղեղի բորբոքումէն: Չոյզն այլեւս երեխայ չի ունենար: ճուլիեթան վիշտի մէջ էր, իսկ Ֆելլինին տուն կու գար՝ ոգեշնչուած նկարահանումներէն եւ կ'ըսէր. «Մի լա՛ր ճուլիեթա, չէ՛ որ դուն զիս ունիս»:

Յետագային Ֆելլինի պիտի գրէր. «Մեր ֆիլմերը մեր երեխաներն են...»:

«Ես եւ Ֆետերիքոս չենք ստեղծած այն, ինչ «ընտանիք» կը կոչուի: Մենք ժառանգներ, հարազատներ եւ բարեկամներ չունինք: Բայց մենք միասին ենք եւ այդ մեր անձնական ընտրութիւնն էր: Մենք մէկ առաւելութիւն ունինք. ամուսնացանք շատ երիտասարդ եւ այս ամբողջ տարիներու ընթացքին հնարաւորութիւն ունեցանք միասին հասունալու, ինքնակրթուելու եւ միասին՝ իբրեւ անհատներ կազմաւորուելու, ու մեր ջանքերու շնորհիւ յաջողութեան հասանք: Դեռք է խոստովանիմ որ մենք շատ տարբեր ենք: Ես գրուցել կը սիրեմ, ան միայն լուրջութիւն կը սիրէ: Ես կը սիրեմ ճամփորդել, ան կ'ատէ այդ: Ես պարել կը սիրեմ, ան բնաւ չէ ալ ցանկացած այդ սորվիլ: Ես երաժշտութիւն լսել կը սիրեմ, ան կը նախընտրէ երկար ժամեր անցընել ընթերցանութեան վրայ: Եւ, այնուամենայնիւ, այն՝ ինչ շատ կարեւոր եւ էական է, ինչ կը միաւորէ մեզ՝ երկուքս ալ կը սիրենք Կիրակի օրերն անցընել տունի հանգիստ պայմաններու մէջ եւ երկուքս ալ կիրք ունինք ակնոցներու հանդէպ»:

Սկիզբը ճուլիեթային ոչ ոք դեր կ'առաջարկէր: Ֆելլինին ետեւ-ետեւի ուրուագծեր կը գրէր, բայց իր կնոջը առաջուան պէս չէին նկարահանէր: Յաջողութիւնն ու փառքը ճուլիեթային կ'այցեցէին 1947-ին, երբ բեմադրիչ Ալպերթօ Լաթիուարտը կը հրաւիրէ անոր դեր ստանձնելու «Առանց խղճի» շարժանկարին մէջ: Մասինան կը մարմնաւորէր պարզամիտ մարմնավաճառ Մարչելլայի ողբերգական կերպարը: 1948թ. Վենետիկի կինոփառատօնին ճուլիեթան «Արծաթե ժապաւեն» մրցանակին կ'արժանանայ՝ երկրորդական դերի համար: 1951թ. Ֆելլինիի նկարահանած առաջին՝ «Variety Show Lights» շարժապատկերին մէջ, բարձրակարգ դերակատարումին համար ճուլիեթան կրկին կ'արժանանայ «Արծաթե ժապաւեն»ի:

Այո՛, եկած էր ճուլիեթայի աստղային ժամը, եւ յաջողութիւնը շարունակական էր. ան պաստառներուն վրայ կը յայտնուի ամուսնոյն նոր՝ «Ճանապարհ» (1954թ.) շարժանկարով՝ խաղընկեր ունենալով հանրահռչակ, տաղանդաւոր եւ սիրուած դերասան Էլթօնի Զուլինը:

Շարժանկարը Ֆելլինիին կը բերէ իր առաջին Օսքարը (1957թ.)՝ «Լաւագոյն Օտարալեզու Ֆիլմ» անուանակարգի շարքին: «Ճանապարհ»-ին մէջ Ֆետերիքոս իր կնոջ համար պատրաստած էր գլխաւոր եւ շատ դժուար դեր մը: Արտադրողները հաւանք էին բովանդակութիւնը, բայց կը տարակուսէին Մասինայի՝ իբրեւ գլխաւոր դերակատարի ընտրութենէն: Ֆելլինին հաւատարիմ կը մնայ իր որոշումին եւ պայմանագիրը սթուտիոյ հետ չեղեալ կը յայտարարէ: Ժամանակ մը անց դարձեալ կը վերսկսին բանակցութիւնները ֆիլմարտադրողներ Բառլօ Բօլթինիի եւ Տիւօ տե Լաուրէնթիսին հետ, եւ ճուլիեթան կը հաստատուի գլխաւոր դերին համար: Շարժանկարը՝ քիչ մը խնկարկ եւ տարօրինակ, բայց համեստ ու շատ բարի ճեւղամիտայի եւ կոպիտ այդ ճամբանոյի բարդ փոխարարներութիւններու մասին կը պատմէր: Դժբախտ, գիւղացի աղջիկը, որուն մայրը վաճառած էր շրջիկ կրկեսին, չնայած իր մասնագիտութեանը՝ մանկամիտ էր եւ շատ խոցելի: Այս բարդ կերպարին շատ քննադատներ կ'անդրադառնային:

Մասինան իր դերը մամուլին մեկնաբանած է հետեւալ կերպ. «Մեր ամուսնութեան 10 տարիներու ընթացքին ճեւղամիտայի կերպարը երեխայի պէս կը մեծնար, օրէ-օր աւելի ու աւելի կը յղկուէր ու կը զարգանար: Ամուսինս ուշադրութեամբ կը հետեւէր, գրառումներ կ'ընէր, օգնելով եւ ուղղութիւն ցոյց տալով զիս՝ կ'աճեցներ այս կերպարը: Ան շատ բան վերցուց իմ մանկութեան պատկերներէն, շատ շարժումներ՝ խոհանոցը տեսած, երբ ես ինքզինքիս վրայ կը բարկանայի չափազանց շատ եփած տապակած կերակուրին պատճառով: Անոր մասնաւորաբար դուր կու գար իմ ժպիտս՝ առանց շուրթերս բանալու. այդ յայտնի ժպիտը դարձաւ ճեւղամիտայի արտաքին տեսքին բնորոշ գիծերէն մէկը»:

Իսկ իր մտերիմներուն դերասանուիին այլ կերպ բացատրած է իր կերպարին եղբիւնը. «Ո՛չ ոք այդպէս ալ հասկցաւ որ ճեւղամիտան կնոջ մասին չէ, ան բնաւ ես չեմ. այս կերպարին տակ Ֆետերիքոս ինքզինքը պատկերած է՝ իր հոգւոյն «կանացի» մասը՝ խոցելի, պոտիկ եւ նուրբ կողմը»:

1957թ. Ֆելլինիի նկարահանած «Գապիրիայի Գիշերները» դրամային մէջ ճուլիեթան կրկին կը ներկայանայ մարմնավաճառուիի՝ Գապիրիայի դերով: Բայց այստեղ անոր հերոսուիին այլեւս շուարած կին մը չէր. ընդհակառակը՝ չնայած իր ծանր ճակատագիրին, ան կը շարունակէ հաւատալ պայծառ ապագային եւ կը յուսայ որ օր մը պիտի հանդիպի իր իրական սիրոյն: Շարժանկարի թողարկումէն յետոյ Ֆելլինին ըսած է. «Ըստ էութեան, ես ամէն ինչով անոր պարտական եմ: Ես երբեք չեմ յոգնիր կրկնել, թէ որքան բարի, համբերատար եւ խելացի է ան, որքան բնածին հոյակապ դերասանուի է այս փոքրիկ կինը»:

Շարժանկարը կ'արժանանայ բազմաթիւ մրցանակներու, իսկ Մասինան Գաննի կինոփառատօնին կը պարգեւատրուի Արծաթեայ մրցանակով՝ «Լաւագոյն Դերասանուի» անուանակարգի շարքին: Շուտով ճուլիեթան կը դառնայ ժամանակաշրջանի ամենապահանջուած դերասանուիներէն մէկը եւ կը մտնէ ամենավառ դերասաններու պանթէոնը: 1958թ. ան կը նկարահանուի Էտուարտօ տե Ֆիլիփիոյ «Ֆորթունէլա», 1959թ.՝ Ռենաթօ Կասսելանիի «Դժոխք Բաղաքի Կեդրոնը» (խաղընկեր ունենալով հռչակաւոր Աննա Մանեսանին) շարժանկարներու մէջ, սակայն ատոնցմէ ետք այլեւս շատ դերերու առաջարկներ չի ստանար: Ան Գերմանիա նկարահանուած քանի մը շարժանկարներու մէջ դերեր կը կատարէ, որոնք, սակայն, յաջողութիւն չեն ունենար: Հետեւաբար, Մասինան աշխուժօրէն կը սկսի այլ ոլորտներու մէջ աշխատիլ (լրագրութիւն, երբեմն կ'աշխատէր հեռատեսիլին մէջ՝ իբրեւ հաղորդավարուի, համերգներուն բանաստեղծութիւններ կը կարդար): Ապա, ան կրկին համալսարան կը մտնէ, ուր գիտական աստիճան կը ստանայ՝ իբրեւ թեզ ունենալով «Դերասանի Ընկերային Վիճակը Եւ Հոգեբանութիւնը Մեր Ժամանակներուն»:

1965-ին Ֆելլինին կնոջ համար մէկ այլ գլխաւոր դեր կը պատրաստէ «ճուլիեթան Եւ Օծանելիքը» շարժանկարին մէջ. այս անգամ դերասանուիին կը ներկայացներ բարձր հասարակութեան տիկնոջ մը կերպարը: Մասինան այդ դերը մեկնաբանած է հետեւեալ կերպ. «Ամբողջ կինոնկարը մարդու կողմէն ապրած ճգնաժամի պատմութիւնն է: ... ճուլիեթան միայն խորը զարմանք կ'ապրի շրջապատող իրական աշխարհին առջեւ: Այս երկչոտ արարածը հազուադէպ կը յաջողի դիմել կեանքի ձեւին եւ իր հասարակութեան մարդոց: Ես անմիջապէս միաձուլուեցայ այդ կերպարին, որ պիտի մարմնաւորէի, երբ Ֆետերիքոս պատմեց բովանդակութիւնը»:

ճուլիեթան քանի մը դերակատարումներ կ'ունենայ արտասահմանեան շարժանկարներու մէջ, ինչպէս նաեւ դերեր կը ստանան «Էլեոնորա» եւ «Քամիլա» հեռուստասերիալներու մէջ, որոնք նկարահանուած էին Ֆաուսթօ Չալենթի «Շատ Յուրտ Ձմեռ» սիրուած գիրքի հիման վրայ: Այս աշխատանքները նոր յաջողութիւն կ'ապահովէն անոր: Իր տաղանդին եւ խոշոր, պուպրիկի նմանող աչքերուն շնորհիւ, Մասինան հիանալի կը կատարէր ինչպէս կատակերգական, նոյնպէս ալ յուզական դրամատիկ դերերը: Շուտով Հոլիվուտէն ան հնգամայ պայմանագիրի եկամտաբեր առաջարկ մը կը ստանայ, սակայն կը մերժէ, քանի որ դերասանուիին իր կեանքը ամուսինէն հեռու չէր պատկերացներ:

1985-ին ճուլիեթան կը յայտնուի ամուսնոյն նկարահանած վերջին՝ «Ծինճերը» (ginger-կոճապղպեղ) Եւ Ֆրետը» շարժանկարին մէջ, մարմնաւորելով երբեմնի հանրայայտ Էսթրադային երգչուի Ծինճերին:

Ֆետերիքո Ֆելլինին ԵՆ Իր Մուսան...

Շաբ. էջ 06-ԷՆ

Անոր խաղընկերն էր հանրահռչակ դերասան Մարգելո Մասթրոյեանին՝ իբրեւ Ֆրետո: Այս դերը կը դառնայ Մասինայի սիրելիներէն մէկը. ան կ'ըսէր, թէ այս շարժանկարը հիմնականին սիրահար զոյգի սիրոյ եւ բաժանումի մասին է, այլ ոչ թէ անոնց էսթրադային կեանքի:

Սակայն, ճուլիեթայի յաջողութիւններէն շատերը շուքի տակ կը մնային Ֆելլինիի անգուզական նորարարութիւններու լոյսին տակ: Ընդհանուր առումով ան նկարահանուած է 27-է աւելի շարժանկարներու մէջ, որոնցմէ 7-ը Ֆելլինիի գործերն էին, սակայն 4-ին մէջ միայն ստացած է գլխաւոր դերակատարի իրաւունքը:

1993թ., երբ Ֆելլինին կ'արժանանայ «Օսքար»ի՝ շարժանկարի արուեստէն ներս ներդրած իր աւանդին համար, շնորհակալական խօսքին մէջ ան կը դիմէ կնոջը՝ բացազանչելով. «**Ճուլիեթա, սէր իմ, չ'ըլլայ որ լա՛ն**»: Երջանկութեան եւ հպարտութեան արցունքները կը հոսէին ճուլիեթայի աչքերէն:

1993 թուականի Դոկտեմբեր 30-ին, Ֆելլինին եւ ճուլիեթան՝ մտերիմներու ընկերակցութեամբ կը պատրաստուէին նշելու իրենց ոսկեայ հարսանիքը, սակայն Դոկտեմբեր 15-ին Ֆելլինին սրտի կաթուած կը ստանայ: Անոր կը տեղափոխեն հիւանդանոց, ուր՝ Դոկտեմբեր 31-ին

(իրենց ամուսնութեան յոբելեանէն մէկ օր վերջ) հրաժեշտ կու տայ կեանքին՝ 73 տարեկան հասակին մէջ:

Սիրելիի հեռանալէն հինգ ամիս անց, 1994 թ. Մարտ 23-ին, Նոյնպէս 73 տարեկան, քուսի մէջ, կեանքէն կը հեռանայ Նաեւ ճուլիեթան՝ թոքերու քաղցկեղէն: Անոր վերջին խնդրանքն էր, յուղարկաւորել իրեն ամուսնոյն լուսանկարը ձեռքերուն մէջ բռնած:

Ֆելլինին, Մասինան եւ անոնց որդին՝ Փիերֆետերիքոն, թաղուած են Ռիմինի քաղաքի գերեզմանատանը, Առնալտո Փոմոտորոյի կողմէ քանդակուած պրոնզէ, Նաուու տեսք ունեցող գերեզմանին մէջ: Իսկ գերեզմանին վրայ ուրուագիծեր գրող Թոնիսո Կուերայի ջանքերով փորագրուած է. «**Այժմ կրնա՛ս լալ, ճուլիեթա**»: «Ֆելլինիի մուսան», «Երեխայ-ծաղրածու» եւ «Կիսաշրջագգեստով Զափիւնը», - այսպէս կը կոչէր մամուլը ճուլիեթային՝ աշխարհի տարբեր անկիւններու մէջ:

Այո՛, Ֆետերիքո Ֆելլինիի շարժանկարները համաշխարհային հռչակ բերին ճուլիեթա Մասինային, որուն կը սիրէին եւ որուն դերակատարումով կը հիանային, բայց յատկապէս անոր հռչակաւոր ամուսնոյն պատճառով էր, որ քիչեր իրապէս կը հասկնային այդ ԱՆՉԱՏԻՆ, այդ հիանալի դերասանուհին:

Հայկական Լուրեր

Փաշինեան Գոհ Է «Շրջեցինք Ընտրութիւններու Կեղծման Էջը»

Սկիզբը էջ 01

«2018 թուականին, երբ ընտրութիւններ տեղի ունեցան, միջազգային հանրութիւնը աննախադէպ բարձր գնահատականի արժանացրեց, այդ ժամանակ կար կոնտէքստ (բնաբան), որ ընտրութիւնների արդիւնքները նախապէս ակնյայտ էր բոլորի համար եւ գործող կառավարութիւնը, այսպէս ասած, կեղծելու անհրաժեշտութիւն չուներ: Այս ընտրութիւնների արդիւնքները կանխատեսելի չէին, եւ բոլորը գիտէին, որ 3-րդ հանրապետութեան պատմութեան թերեւս ամենաանկանխատեսելի ընտրութիւններն

էինք անցկացուում, եւ շատ կարեւոր է, որ մենք արձանագրեցինք մեր քաղաքական կամքը, արժեհամակարգը», - ըսած է ան:

Նիկոլ Փաշինեանը նկատած է, որ թէեւ յարուցուած են քրեական գործեր, սակայն համոզմունք յայտնած է, որ պատշաճ քննութիւն եւ ընթացք կը ստանան: «Բայց ուզում եմ հաւատալ, որ ՀՀ-ում ընտրութիւնների արդիւնքների կեղծման էջը իսկապէս անշրջելիօրէն փակուած է», - ըսած է ան եւ կարեւոր համարած այն արձանագրումը, որ ՀՀ քաղաքացին ինք կ'որոշէ իշխանութեան ճակատագիրը:

Ազրայէճանը Հայաստանի Հետ Սահմանին Վրայ Զօրամաս Մը Եւս Ստեղծած Է

Լեռնային Ղարաբաղի Հայաստանի հետ սահմանին վրայ գտնուող եւ 44-օրեայ պատերազմէն վերջ Պաքուի վերահսկողութեան տակ անցած Որոտանի (Քուպաթլու) շրջանի տարածքին, Յունիս 24-ին, Ազրայէճանը ստեղծաց է Նոր զօրամաս մը: Այս մասին կը հաղորդէ Tert.am-էն:

Ազրայէճանի Պետական սահմանապահ ծառայութեան պետ, զօրավար-գնդապետ Էլչին Կուլիեւ շնորհաւորած է անձնակազմը: Արարողութիւնէն վերջ ստուգուած են զօրամասերու եւ ստորաբաժանումներու մարտական պատրաստութեան յետագայ բարձրացման եւ անձնակազմի անվտանգութեան ապահովման աշխատանքները:

Յիշեցնենք, որ Նոյեմբեր 9-ին Ռուսիոյ, Հայաստանի եւ Ազրայէճանի ղեկավարները Լեռնային Ղարաբաղի մէջ ռուս խաղաղապահներու տեղակայման շուրջ համաձայնութիւն ձեռք

բերած են, ստորագրուած է յայտարարութիւն, որմով Ազրայէճանին անցած են Արցախի եւ շրջանները, Շուշին ու Հաղրուլթը՝ բացառութեամբ մէկ գիւղի, գիւղեր Ասկերանի ու Մարտունիի շրջանէն, ինչպէս նաեւ Մարտակերտի շրջանի Թալիշ եւ Մատաղիս գիւղերը:

ԲԱՆ ՈՒ ԳԻՐ

Շուշան Սիրտ

Շուշան սիրտը մաքառեց տարի-տարի Կեանքիդ արեւ-օրերում:
Սուսուն-սերըդ թափառեց արի-արի Լանջիդ լուսին ձորերում:

Շըրթունքներդ մանուշակ դալար-դալար Սիրոյ գարուն զովանի,
Գանգուր հերդդ անուշակ գալար-գալար Համբոյներուն հովանի:

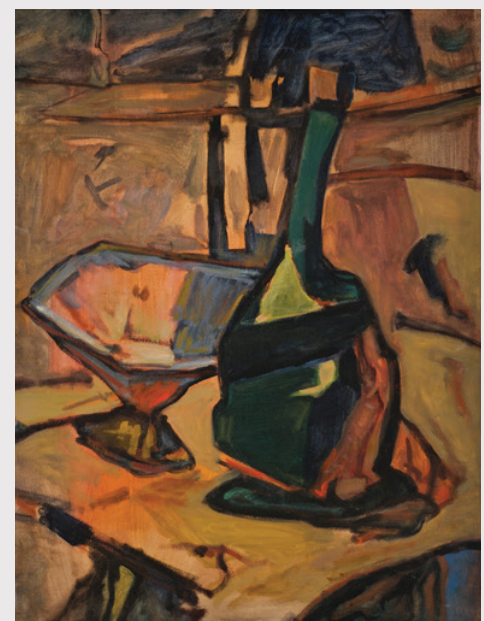
Սերդդ սեր էր ծագեցաւ
Պատուոյ-պատուոյ դափնիների ճիւղերով,
Սիրտըդ սիրտ էր յագեցաւ
Կապոյտ-կապոյտ բալասանի իւղերով:

ԿՈՄԻՏԱՍ

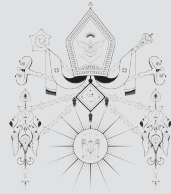
ՄՇԱԿՈՒԹԱՅԻՆ ՕՐԱՅՈՅՑ

25 2021
ՅՈՒՆԻՍ

Կրկ	Երկ	Երեք	Չորեք	Հինգ	Ուրբ	Շաբ
		1	2	3	4	5
6	7	8	9	10	11	12
13	14	15	16	17	18	19
20	21	22	23	24	25	26
27	28	29	30			

ՄԱՐԿՈՍ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ
(1925 – 2007)
«Գինիի շիշ»

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ

**Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ՎԵՐԱՓԱՌ ՀԱՅՐԱՊԵՏԻ
ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԾՄԱՆ 26-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐԶԻՆ ԱՌԻԹՈՎ**

Կիրակի, 27 Յունիս 2021-ին, Անթիլիասի Մայրավանքին Ս. Գրիգոր Լուսավորիչ Մայր Տաճարին մեջ, յընթացս Սուրբ Եւ Անմահ Պատարագին, ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ՄԱՂԹԱՆՔ պիտի կատարուի Ս. Աթոռոյս Վեհափառ Հայրապետին՝

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
Ընտրութեան Եւ Օծման 26-րդ տարեդարձին առիթով

Կը հրաւիրենք մեր ժողովուրդի զաւակները աղօթակից դառնալու հոգեւորական դասուն՝ խնդրելով Աստուծաւ, որ Նորանոր իրագործումներով եւ յաջողութիւններով լեցուն երկար գահակալութիւն պարգեւէ մեր սիրելի Հայրապետին:

ԴԻՄԱՆ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ

ՄԱՂԹԱՆՔ ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ

**Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԱՐԱՄ Ա. ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԸՆՏՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՕԾՄԱՆ 26-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐԶԻՆ ԱՌԻԹՈՎ**

Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Ս. Աթոռի Գահակալ՝ Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Վեհափառ Հայրապետի ընտրութեան եւ օծման 26-րդ բարեբաստիկ տարեդարձին առիթով, Կիրակի, Յունիս 27, 2021-ին, յընթացս Սուրբ Պատարագի, Լիբանանի Հայոց Թեմի բոլոր եկեղեցիներէն ներս պիտի կատարուի Հայրապետական Մաղթանք:

Սիրով կը հրաւիրենք մեր հաւատացեալ ժողովուրդը:

Դիւան Ազգ. Առաջնորդարանի

Լիբանանեան Լուրեր

Լիբանանցի Հոգեւորական Մաժտի Աալաուիի Որդին Մահացած Է Խորհրդաւոր Պայմաններու Տակ

Սկիզբը Էջ 01

Յիշեցնենք, որ Մաժտի ոչ-քրիստոնէայ համայնքի անդամ լիբանանցի մըն է, որ ինքզինք նուիրած է եկեղեցական ծառայութեան: Ան մկրտեալ քրիստոնէայ դարձած է ու ստացած հոգեւորականի կոչում եւ մեծ

ճանաչում ունի շնորհիւ ընկերային ոլորտին մէջ իր ծաւալած աշխոյժ գործունէութեան:

Նշենք նաեւ, որ Աալաուի, քարոզախօսական նպատակներով այցելութիւն տուած էր Հայաստան եւ եղած է Հայ Կաթողիկէ Եկեղեցւոյ հիւր- քարոզիչը:

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Գալուստ Կիւլպենկեան Հիմնարկութիւնը Նեցուկ Կը Կանգնի Լիբանանի Մէջ Ուսուցիչներու Վերաորակաւորման Ծրագրին

Գալուստ Կիւլպենկեան Հիմնարկութեան հայկական բաժանմունքը Լիբանանի մէջ ուսուցչական վերաորակաւորման Նոր ծրագիր մը նախաձեռնած է: Լիբանանի

**CALOUSTE
GULBENKIAN
FOUNDATION**

Ամերիկեան Համալսարանին (LAU) հետ գործակցաբար, Հիմնարկութիւնը նեցուկ կը կանգնի հայկական դպրոցներուն մէջ հայերէնով դասաւանդող ուսուցիչներու յատկացումը վերաորակաւորման ծրագրին:

2019-ին Հիմնարկութիւնը Լիբանանի համար նախատեսուած համընդհանուր ռազմավարութիւն մը մշակած էր, կիզակետ ունենալով՝ դպրոցները, դաստիարակչական զարգացումը եւ հայերէնի ամրապնդումը: Այդ ռազմավարութեան կարեւոր բաղադրիչներէն մէկն է ուսուցիչներու ուղղուած յատուկ ծրագրի մը անհրաժեշտութիւնը, քաջալերելու համար նորարար մանկավարժական մօտեցումներն ու քննադատական մտածողութիւնը:

Յայտագիրը պատրաստուած է Լիբանանի Ամերիկեան Համալսարանի կրթական բաժանմունքին կողմէ եւ պիտի ընդգրկէ երկու տարուան վրայ երկարող դասընթացք մը, տեսական եւ գործնական բաղադրիչներով: Դասաւանդուելիք նիւթերէն կարելի է նշել հետեւեալները՝ դասաւանդման եղանակներ, մանկավարժական տեսաբանութիւն, մանկական հոգեբանութիւն, յատուկ կրթութիւն եւ ուսումնառութեան ընթացքի գնահատում: Ծրագիրը նաեւ կը բովանդակէ ծաւալուն կիրառական բաժին մը, որ պիտի քաջալերէ ուսուցիչները, որպէսզի իրենց նորայայտ գիտութիւնը կիրարկեն դասարաններէն ներս:

«Ուսուցիչներուն կատարած հերոսական աշխատանքը չի բաւեր գովաբանել», կ'ըսէ Ռազմիկ Փանոսեան, Հայկական բաժանմունքի տնօրէնը: «Պէտք է իրենց անհրաժեշտ հմտութիւն եւ մանկավարժական գիտելիքներ հայթայթել, որպէսզի իրենց կարգին ներգրաւեն աշակերտները՝ քայլ պահելով 21-րդ դարու մանկավարժական պարտադրանքներուն հետ»: Ու կ'աւելցնէ. «Լիբանանի Ամերիկեան Համալսարանի ծրագիրը վճռական քայլ մըն է այդ ուղղութեամբ: Գալիք սերունդներուն հայերէն դասաւանդելու իրենց կարողութիւնը զարգացնելով, ուսուցիչները պիտի քաջալերեն աշակերտները, որպէսզի արեւմտահայերէնով մտածեն, հաղորդակցին, յայտնաբերեն իրենց տաղանդը ու ստեղծագործեն»:

Վերաորակաւորման ծրագիրը պիտի սկսի 2021-ի աշնան: Պիտի ըլլայ անվճար, բայց նախատեսուած մասնակիցներու թիւը սահմանափակ է: Հետաքրքրուող ուսուցիչները պէտք է դիմեն ուղղակի Լիբանանի Ամերիկեան Համալսարանին: Ընթացքը յաջողութեամբ աւարտողները համալսարանէն պիտի ստանան համապատասխան վկայական մը: Դասընթացքի աւարտին, ուսուցիչներուն ուղղուած գրքոյկ մը պիտի հրատարակուի, հայերէն եւ անգլերէն լեզուներով:

Ուսուցիչներու վերաորակաւորման այս ծրագիրը Լիբանանի մէջ Գալուստ Կիւլպենկեան Հիմնարկութեան ներդրումին գլխաւոր բաղադրիչներէն մէկն է, այլ նախաձեռնութիւններու կողքին: Հիմնարկութիւնը նաեւ տրամադրած է նիւթական նպաստ եւ համակարգչային գործիքներ՝ ուղղակի դպրոցներուն, հայերէնով նորարար մշակոյթ քաջալերող մրցանակներ, մարդասիրական օժանդակութիւն, յատուկ կրթութեան ուղղուած օգնութիւն, համալսարանական կրթաթոշակներ, մանկավարժական կամ լեզուական զանազան նախաձեռնութիւններու յատկացումներ:

Այս ծրագիրին եւ այլ նախաձեռնութիւններուն մասին յաւելեալ տեղեկութիւններու համար այցելել այս կայքէջը <https://gulbenkian.pt/armenian-communities> եւ անդամագրուիլ մեր լրատուին: